

داین تریستر داج لورا ج. کولکر

کیت هرومن

برنامه آموزش خلاق برای پیش دبستان

مجلد اول

گروه مترجمان:

فریده نرایی میلانی

فرخ لقا رئیس دانا

سیروس حدوت

مصطفی کریمی

جمشید هادیان



انتشارات چشمه

۱۳۹۳

عنوان و پدیدآور : برنامه آموزش خلاق برای پیش دبستان/ داین تریستر داج، لورا ج. کولکر، کیت هرومن؛ گروه مترجمان فرخ لقا رئیس دانا... [و دیگران].

مشخصات نشر : تهران: خجسته، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری : ج ۲: مصور.

شابک : دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۷۵-۱۶-۷

ج ۱: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۷۵-۱۷-۴؛ ج ۲: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۷۵-۱۸-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت : گروه مترجمان: فرخ لقا رئیس دانا، فریده ترابی میلانی، جمشید هادیان، مصطفی کریمی، سیروس حدوت.

یادداشت : عنوان اصلی: The creative curriculum for preschool, 2010.

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : آموزش قبل از مدرسه - برنامه های درسی

موضوع : آموزش قبل از مدرسه - فعالیت های فوق برنامه

شناسه افزوده : کالکر، لورا جین، ۱۹۴۷ - م. Colker, Laura J. (Laura Jean)

شناسه افزوده : هرومن، کیت، ۱۹۵۲ - م. Heroman, Cate

شناسه افزوده : رئیس دانا، فرخ لقا، ۱۳۲۲ - ، مترجم

رده بندی کنگره : ۱۳۹۳ ب ۴ / د ۲ / ۴۰ / ۱۱۴۰ LB ۴

رده بندی دیویی : ۳۷۲/۱۱

شماره کتابخانه ملی : ۳۵۷۳۰۸۰



داین تریستر داج، لورا ج. کولکر

کیت هرومن

برنامه آموزش خلاق برای پیش دبستان

مجلد اول

گروه مترجمان:

دکتر فرخ لقا رئیس دانا، دکتر فریده ترابی میلانی

جمشید هادیان، مصطفی کریمی، سیروس حدوت

ویراستار، نسخه پرداز و واژه پرداز: مریم ایزدی

حروفچینی: شبستری

چاپ و صحافی: پزمان

شمارگان: ۱,۰۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۳

قیمت دوره: ۶۵,۰۰۰ تومان

Email: khojasteh_press@yahoo.com

فروش الکترونیکی Persianbook.net

نشانی: خیابان انقلاب، مقابل دبیرخانه دانشگاه تهران، بازارچه کتاب

تلفن ۶۶۴۶۰۲۸۳، فاکس: ۶۶۹۵۹۹۲۳

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۷۵-۱۶-۷

شابک مجلد اول: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۷۵-۱۷-۴

فهرست مطالب

(مجلد اول)

۹	پیش‌سخن مترجمان
۱۱	مقدمه
۱۵	بنیان نظری کتاب مترجم: مصطفی کریمی
۳۲	منابع

بخش اول

۳۵	فصل اول: کودکان چگونه رشد می‌کنند و یاد می‌گیرند؟ مترجم: مصطفی کریمی
۳۷	کودکان پیش‌دبستانی شبیه چه هستند؟
۳۷	زمینه‌های رشد
۴۱	سنین و مراحل رشد
۴۶	تفاوت‌های فردی
۴۶	جنسیت
۴۸	خلق و خو (شخصیت)
۴۹	علائق
۵۰	شیوه‌های یادگیری
۵۲	تجربیات زندگی
۵۳	فرهنگ
۵۴	نیازهای ویژه
۵۸	یادگیران دوزبانه
۶۲	پیوستار رشدی
۶۳	پیوستار رشدی شبیه چیست؟
۹۲ و ۹۳	نتیجه‌گیری و منابع

۹۵	فصل دوم: محیط یادگیری مترجم: مصطفی کریمی
۹۷	برپا کردن کلاس و نگهداری از آن
۹۷	ایجاد بخش‌های رغبت
۱۰۲	جنبه‌های دیگر چیدمان وسایل کلاس
۱۰۶	محافظت از کلاس و کارهای کودکان
۱۱۰	ارزیابی مؤثر بودن محیط فیزیکی
۱۱۷	ایجاد یک ساختار برای کارهای روزانه کلاس

۱۱۷	وقایع روزانه
۱۲۸	جدول زمانی کارهای روزانه
۱۳۳	برنامه ریزی هفتگی
۱۳۶	آماده سازی کلاس برای چند روز اول
۱۳۹	خلق اجتماع کلاس
۱۳۹	تشویق روابط مثبت در کلاس
۱۴۶	وضع قوانین برای جامعه کوچک کلاس
۱۴۸	آموزش مهارت های حل مسئله اجتماعی
۱۵۴	پاسخ به رفتارهای چالش برانگیز
۱۶۲ و ۱۶۳	نتیجه گیری و منابع

۱۶۵	فصل سوم: آنچه کودکان پیش دبستانی یاد می گیرند	مترجم: مصطفی کریمی
۱۶۸	سوادآموزی	
۱۶۸	مؤلفه های سوادآموزی	
۱۷۴	ارتباط محتوای سوادآموزی با فرایندهای یاددهی و یادگیری	
۱۷۷	ریاضیات	
۱۷۷	مؤلفه های ریاضیات	
۱۸۲	ارتباط محتوای ریاضیات با فرایندهای یاددهی و یادگیری	
۱۸۵	علوم	
۱۸۵	مؤلفه های علوم	
۱۸۸	ارتباط محتوای علوم با فرایندهای یاددهی و یادگیری	
۱۹۰	مطالعات اجتماعی	
۱۹۰	مؤلفه های مطالعات اجتماعی	
۱۹۳	ارتباط مطالعات اجتماعی با فرایندهای یاددهی و یادگیری	
۱۹۵	هنرها	
۱۹۵	مؤلفه های هنر	
۱۹۸	ارتباط محتوای هنرها با فرایندهای یاددهی و یادگیری	
۲۰۰	فناوری	
۲۰۰	مؤلفه های فناوری	
۲۰۳	ارتباط محتوای فناوری با فرایندهای یاددهی و یادگیری	
۲۰۵	مهارت های فرایندی	
۲۰۹ و ۲۰۸	نتیجه گیری و منابع	

۲۱۱	فصل چهارم: نقش معلم	مترجم: دکتر فرخ لقا رئیس دانا
۲۱۴	مشاهده کودکان	
۲۱۴	چگونه، چه وقت و چه چیزی را مشاهده کنیم؟	
۲۱۵	عینی گرا و بی غرض بودن	
۲۱۷	کاربرد پیوستار رشدی	

۲۲۲	هدایت یادگیری کودکان
۲۲۳	استفاده از رویکردهای گوناگون یاددهی
۲۲۹	تدارک آموزشی متناسب با همه کودکان کلاس
۲۳۵	کار با گروه‌های کوچک و بزرگ
۲۴۰	ارتقاء یادگیری در بخش‌های رغبت
۲۴۷	تلفیق یادگیری با زمینه‌های مطالعاتی
۲۵۸	سنجش یادگیری کودکان
۲۵۸	گردآوری اطلاعات عینی و واقعی
۲۶۳	تحلیل و ارزشیابی اطلاعات گردآوری شده
۲۶۵	استفاده از اطلاعات به دست آمده در برنامه‌ریزی
۲۶۹ و ۲۷۰	نتیجه‌گیری و منابع

۲۷۱	فصل پنجم: نقش خانواده
۲۷۳	آشنایی با خانواده‌ها
۲۷۳	احترام به تفاوت‌های فردی
۲۷۵	تماس‌های اولیه برای آشنایی با خانواده‌ها
۲۷۹	استقبال از خانواده‌ها
۲۷۹	ساختن محیطی استقبال‌آمیز
۲۸۰	معرفی کردن برنامه‌هایتان به والدین
۲۸۱	جلب اعتماد والدین
۲۸۲	دسترسی داشتن به همه اعضای خانواده
۲۸۴	برقراری ارتباط با خانواده‌ها
۲۸۴	تبادل نظرهای روزانه
۲۸۵	روابط رسمی
۲۸۶	همیاری والدین در مورد یادگیری کودک
۲۸۶	انواع شیوه‌های جلب مشارکت
۲۸۸	ایجاد مشارکت هدفمند
۲۹۱	تشکیل جلسه با خانواده‌ها برای مشارکت در طرح‌ها و دستیابی به اطلاعات
۲۹۶	پاسخ به موقعیت‌های چالش‌انگیز
۲۹۶	خانواده‌های تحت فشار یا تنش
۲۹۷	حل و فصل سوء تفاهم‌ها
۲۹۹	پرداختن به تفاوت‌ها به روش سازنده
۳۰۱ و ۳۰۲	نتیجه‌گیری و منابع

پیش‌سخن مترجمان

کتاب *برنامه آموزش خلاق* بعد از اولین چاپ در ۱۹۷۹ مورد استقبال فراوان قرار گرفت و به چاپ‌های متعددی، با ویرایش‌های جدید رسید. کتابی که در دست شماست ترجمه‌ای از ویرایش سوم این کتاب است که با کوشش‌های چندساله همکاران به‌انجام رسیده است. ابتدا این پرسش مطرح می‌شود که دلیل یا دلایل استقبال از این کتاب و انتخاب ما چه بوده است؟

از گذشته نه‌چندان دور در بسیاری از کشورهای جهان و هم‌اینک در کشور ما، در مورد آموزش پیش از دبستان، مربیان بر برنامه‌ها و فعالیت‌های از قبل تعیین‌شده تکیه کرده و می‌کنند. این مربیان مانند معلمان سنتی، بیشتر وقتشان را سرگرم «یاد دادن» مطالبی می‌کنند که از قبل تهیه شده‌اند. گاهی اوقات برای تعیین کمبودها و مهارت‌های مشخص کودکان آزمایش‌هایی از آنها گرفته می‌شد و هنوز هم گرفته می‌شود. در چنین روشی معلمان کمتر فرصت می‌کنند، با مشاهده دقیق رفتارها و گفته‌های کودک، «کلیت» او را بشناسند. منظور ما از کلیت یک کودک، مشاهده تمام جنبه‌های رشدی (جسمانی، زبانی، هیجانی-اجتماعی، شناختی) او در عمل است. کتاب *برنامه آموزش خلاق* شالوده چنین رویکرد آموزشی را دگرگون می‌کند.

براساس راهبردهای آموزشی این کتاب، «مربی» برای برنامه‌ریزی، براساس دانش خود از رشد بهنجار کودک و آنچه او درباره مرحله رشد و نیز توانایی‌ها و نیازها و علائق و رغبت هر کودک مشاهده می‌کند و همچنین توجه به پس‌زمینه‌های فرهنگی او، سعی می‌کند در هر لحظه تصمیم‌های صحیحی را اتخاذ کند. در واقع، در چنین راهبردی مربی فرایند یاددهی-یادگیری را از «کودک» آغاز می‌کند و نه از آنچه در جدول برنامه‌ها نوشته شده است.

برای اجرای چنین راهبردی، مربی هر زمان پرسش‌های زیر را برای خود مطرح می‌کند:

- این کودک با توجه به رفتارها و گفتارهایی که دارد، از جهت جنبه‌های مختلف رشد، در چه جایگاهی قرار دارد؟
- با توجه به مرحله رشدی که کودک در آن قرار دارد، چه انتظاراتی باید از او داشت؟
- بهترین شیوه یادگیری هر کودک کدام است؟
- یک مربی برای ارائه یک «برنامه آموزشی مناسب» برای هر کودک، چه چیزهایی را باید درباره او بداند؟
- در مورد هر فرایند رشدی، چه فعالیت‌ها و وسایلی برای هر کودک مناسب است؟
- نقش والدین در هر برنامه آموزشی چیست؟
- چه راهبردهایی انتخاب شود که همه کودکان، حتی کودکان با نیازهای ویژه و کودکان دوزبانه را هم شامل شود؟
- چگونه می‌توان کلاس را براساس «بخش‌های رغبت» سازماندهی کرد؟

...

مطالب این کتاب چارچوب مناسبی ارائه می‌دهد تا به مربیان کمک کند برای پرسش‌های بالا و پرسش‌های دیگر پاسخ‌های مناسبی بیابند تا براساس آنها تصمیمات درستی بگیرند.

دلیل دیگر اهمیت این کتاب، نگاه «فرایندی» نویسندگان آن به امر یادگیری است. این بدان معناست که برای آموزش یک مفهوم نوعی «طبقه‌بندی»، در نظر می‌گیرند که یادگیری آن از دوره حسی-حرکتی آغاز شده و تا مراحل بعدی ادامه می‌یابد. در این صورت، مربی با فراهم کردن محیط آموزشی مناسب و مشاهده فعالیت‌ها و گفتارهای هر کودک مشخص می‌کند که او

در کجای این فرایند قرار دارد تا بتواند با ارائه یک برنامه مناسب برای آن کودک، به او در امر یادگیری کمک کند. درواقع، نویسندگان این کتاب برای کمک به اجرای چنین راهبردی از «پیوستار رشدی» استفاده کرده‌اند.

دلیل دیگر اهمیت این کتاب استفاده وسیع نویسندگان آن از نظریه‌های اساسی رشد و یادگیری در دهه‌های گذشته و نیز پژوهش‌های سال‌های اخیر بوده است. در «مدلی» که در ابتدای کتاب آمده است، پنج محور اصلی کتاب؛ آنچه کودکان یاد می‌گیرند، کودکان چگونه رشد می‌کنند و یاد می‌گیرند، محیط یادگیری، نقش معلم و نقش خانواده؛ اضلاع یک پنج ضلعی هستند که کل آن بر پایه «پژوهش‌ها و نظریه‌ها»ی موجود قرار دارند.

مهم تر اینکه در این کتاب پس از اولین چاپ، در هر ویرایش تحولی صورت گرفته است. درواقع، نویسندگان کتاب با کار دائمی با مربیان خلاق و نوآور، ضمن آموختن مطالب جدید از آنها، بازخورد نوشته‌هایشان را در ویرایش‌های جدید به کار گرفته‌اند.

این کتاب به ما می‌آموزد که یک مربی پیش از دبستان نمی‌تواند مانند یک معلم زیست‌شناسی، یک «درس» از پیش تهیه شده را تدریس کند، بلکه این مربی باید به چارچوب و راهبردهایی تکیه کند که نه تنها هدف‌ها و رفتارهای مورد انتظار تعیین شده‌ای را برآورده می‌سازد، بلکه باید بتواند تمام جنبه‌های رشدی کودکان مانند جسمانی، هیجانی-اجتماعی، شناختی و... را در نظر بگیرد.

ترجمه این اثر حاصل زحمات همکارانمان:

- مصطفی کریمی، ترجمه بنیان نظری کتاب و فصل‌های اول، دوم و سوم را عهده‌دار بوده است.
 - دکتر فرخ‌لقا رئیس‌دانا، ترجمه فصل چهارم را عهده‌دار بوده است.
 - دکتر فریده ترابی میلانی، ترجمه فصل پنجم را برعهده داشته است.
 - زنده‌یاد جمشید هادیان، ترجمه فصل‌های ششم، هفتم و هشتم را برعهده داشته است.
 - دکتر فرخ‌لقا رئیس‌دانا و سیروس حدوت (به‌طور مشترک)، ترجمه فصل‌های نهم، دهم، یازدهم، دوازدهم، سیزدهم، چهاردهم، پانزدهم و شانزدهم را برعهده داشته‌اند.
- اهالی کتاب می‌دانند برای هر ناشر چاپ دقیق و اصولی کتاب‌های پرحجم که دارای ساختاری پیچیده نیز هستند، امکان‌پذیر نیست. انتشارات خجسته با مدیریت آقای رضا یکرنگیان که خرد از استادان و پایه‌گذاران نشر ایران هستند، این مهم را به عهده گرفتند. از کوشش‌های ایشان و همکارانشان سپاسگزاریم.
- کار مهم ویراستاری، نسخه‌پردازی، واژه‌پردازی و همچنین یکدست کردن متن این کتاب را سرکار خانم ایزدی انجام داده‌اند که ضمن سپاسگزاری از ایشان باید بگویم نکات بسیاری از ایشان آموختیم.

گروه مترجمان

بهار ۱۳۹۳

مقدمه

برنامه آموزش اخلاق^۱ در طی زمان، و همراه با پیشرفت رشته تخصصی کودکان خردسال، رشد و تغییر کرده است. با گذشت زمان، ما از آنچه معلمان نیازمند دانستن و انجام دادنش هستند، شناخت تازه‌ای پیدا کرده و از آن در ویرایش چهارم کتاب استفاده کرده‌ایم.

در زمانی نه‌چندان دور در مورد طراحی برنامه آموزشی برای کودکان خردسال بحث و اختلاف نظر بود. برخی احساس می‌کردند برنامه آموزشی موجب نظم و خشکی بیش از حد برنامه‌های پیش‌دبستانی می‌شود.^۲ استدلال آنها این بود که در صورت سازمان‌یافتگی مناسب کلاس مربیان و توجه به علائق کودکان، برنامه آموزشی خودبه‌خود هرروز مشخص و تعیین می‌شود. تعدادی دیگر عقیده داشتند برنامه آموزشی باید حوزه کار مربیان و مهارت‌های یادگیری کودکان را مشخص و فعالیت‌های ویژه روزانه را تعیین کند. دلیل دیگر مخالفت با برنامه آموزشی وجود نداشتن تعریفی قابل قبول برای همگان از آن بود.

ویرایش اول (۱۹۷۸) و دوم (۱۹۸۸) این کتاب بر پایه این تفکر قرار داشت که در صورت کمک کردن به مربیان در سازماندهی کلاس‌هایشان در بخش‌های رغبت^۳ و استفاده^۴ از آنها به صورت کارآمد، اولین گام را برای تحقق برنامه‌ای آموزشی براساس طراحی مشخص برداشته‌ایم. اما به زودی متوجه شدیم که طراحی و تحقق برنامه‌ای آموزشی به چیزهای بسیار دیگر نیازمند است.

در سال ۱۹۹۲، هنگامی که کتاب را با ویرایش سوم چاپ کردیم، محافل علمی در دو مورد به اتفاق نظر رسیده بودند: تعریف برنامه آموزشی و ارزش آن در کمک به مربیان تا آموزش تمرین‌های مناسب رشد^۵ ذهنی کودکان را اجرا کنند. در ویرایش سوم، ابتدا برای شناخت اهداف و رفتارهای مورد انتظار^۶ چارچوبی را تعیین کردیم و نیز برای آموزش و کار با خانواده رهنمودهایی را ارائه دادیم.

بخش اول کتاب (فصل‌های اول تا پنجم)، با توجه به پژوهش‌ها و گزارش‌های علمی، تغییرات زیادی کرده است. فهرست برخی از این پژوهش‌ها در منابع پایان فصل آمده است. این پژوهش‌ها و گزارش‌ها در کتاب ما را از چگونگی رشد و یادگیری کودکان افزایش داده است. همچنین این پژوهش‌ها طرح کلی رویکردهایی را به ما ارائه می‌دهند که به احتمال زیاد با انجام دادن آنها موفقیت کودکان دبستانی تضمین می‌شود، در ضمن راه‌های استفاده از یافته‌های علمی برای کودکان پیش‌دبستانی را نشان می‌دهند. هم‌زمان، برنامه‌ها به گونه‌ای هستند که می‌توانند بازده مثبت کلاس را نمایش دهند و برای اطمینان از اینکه «آیا کودکان چیزهایی را یاد می‌گیرند که برای آنها لازم است؟» مربیان مورد سؤال قرار می‌گیرند.

هم‌زمان با این تغییرات مثبت در ویرایش جدید، با عملی کردن برنامه آموزش اخلاق در سراسر کشور به این نتیجه رسیدیم که بر دو مطلب تمرکز کنیم، اول اینکه مربیان با هدفمندی بیشتری کودکان را مشاهده کنند و دوم اینکه از مشاهداتشان برای برنامه‌ریزی هریک از کودکان یا همه آنها استفاده کنند. ما فهمیدیم لازم است با وضوح بیشتری به مربیان نشان دهیم که

1. Creative Curriculum

۲. که آزادی معلم و کودکان را بسیار محدود می‌کند. — م.

3. interest areas

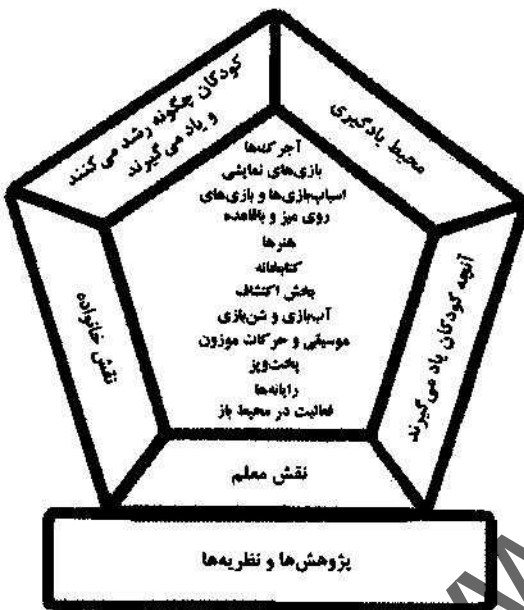
4. developmentally appropriate practice

5. goals and objectives

می‌توانند از رویکردهای متنوعی استفاده کنند و در یادگیری کودکان نقش فعالی داشته باشند. و در نهایت فهمیدیم که اگر بتوانیم نمایش دهیم چگونه محتویات مطالب یادگیری می‌توانند با تجربیات روزانه کلاس هماهنگ شوند، در این صورت این محتویات و مطالب استاندارد در واقع فرصتی برای غنی‌سازی برنامه درسی تلقی خواهند شد.

ویرایش چهارم برنامه آموزش خلاق برای کودکان ۵-۳ ساله طراحی شده است. بنیاد این کتاب بر پژوهش‌های قابل استناد است و با یافته‌های جدید علمی مطابقت دارد. رویکرد اصلی ویرایش جدید این کتاب، مطابق ویرایش‌های قبلی، یعنی تکیه بر شرایط محیطی است، ضمن آنکه بر نقش حیاتی معلم در ارتباط دادن بین مفاهیم و فرایند یاددهی و یادگیری به صورت روشن‌تری تأکید شده است. در این ویرایش، دو ویژگی اصلی کتاب برنامه آموزش خلاق تغییر نکرده است، ویژگی‌هایی که آن را از سایر رویکردها متمایز می‌سازد: چارچوب^۱ برنامه آموزشی ما و تکیه ما روی بخش‌های رغبت.

خوانندگان ویرایش سوم کتاب با بسیاری از جنبه‌های برنامه آموزشی آن آشنا هستند. با این حال، تغییرات قابل توجه زیر در ویرایش چهارم کتاب اعمال شده است:



- مبحثی درباره نظریه رشد و یادگیری کودک که در واقع اساس رویکرد یادگیری برنامه آموزش خلاق را تشکیل می‌دهد.
- اهداف و رفتارهای مورد انتظار برنامه آموزشی که به صورت پیوستار رشد^۲ ارائه شده است.
- تمرکز فزاینده روی مهارت‌های اجتماعی و هیجانی کودکان که برای موفقیت در مدرسه و زندگی ضروری هستند.
- رهنمودی درباره نقش معلم در نحوه برخورد با محتوای سوادآموزی، ریاضیات، علوم، مطالعات اجتماعی، هنرها و فناوری.
- ارائه تعدادی از راهبردهای آموزشی که در برخی از آنها^۳ آغاز یادگیری از کودک است^۴ و در برخی دیگر یادگیری معلم‌محور^۵ مشخص شده است.

- ارائه راهبردهایی که نیازهای کلیه کودکان، چه کودکان با نیازهای ویژه چه کودکان دوزبانه را در بر می‌گیرد.
- اضافه کردن یک بخش رغبت جدید: بخش اکتشاف

این کتاب چگونه سازمان داده شده است

شکل‌گیری کتاب از بنیاد آن آغاز می‌شود: نظریه‌ها و پژوهش‌هایی که در پشت برنامه آموزش خلاق قرار دارد. از ابتدای کار، رویکرد ما بر پایه نظریه‌ها و پژوهش‌هایی قرار داشته است که به تصمیم‌گیری^۶ در حیطه کودکان خردسال مربوط می‌شود: پژوهش‌های پایزه^۷، مازلو^۸، اریکسون^۹ و اسمیلانسکی^{۱۰}. در ویرایش چهارم این کتاب، نظریه‌های ویگوتسکی^{۱۱} و گاردنر^{۱۲} را نیز

1. approaches

2. framework

3. developmental continuum

4. child-initiated learning

5. teacher-directed learning

6. decision-making

7. Piaget

8. Maslow

9. Erikson

10. Smilansky

11. Vygotsky

12. Gardner

به بنیاد کارمان اضافه کرده‌ایم. همچنین به مطالب جدیدی درباره یادگیری و مغز و ترمیم‌پذیری^۱ توجه کرده‌ایم. ما چگونگی تأثیر پژوهش‌ها و نظریه‌ها را بر برنامه آموزشی، دیدگاهمان را درباره کودکان و نیز توصیه‌هایی که به مربیان می‌کنیم را توضیح داده‌ایم. این کتاب از دو بخش تشکیل شده است:

بخش ۱: چارچوب برنامه آموزشی (فصل‌های ۱-۵)، در این بخش پنج مؤلفه چارچوب برنامه آموزش خلاق بیان می‌شود و تمام اطلاعاتی را که برای برنامه آموزشی نیاز دارید، به صورت زیر، به شما می‌دهد:

- **کودکان چگونه رشد می‌کنند و یاد می‌گیرند:** در این قسمت چگونگی رشد کودکان پیش‌دستانی از نظر اجتماعی-هیجانی، جسمانی، شناختی و زبان و نیز ویژگی‌ها و تجربیاتی که هر کودک را یگانه^۲ می‌سازد، توضیح داده می‌شود. در این قسمت اهداف و رفتارهای مورد انتظار برنامه خود را بیان کرده و پیوستار رشد را ارائه می‌کنیم که در واقع ابزاری برای مشاهده رشد کودکان و دنبال کردن پیشرفتشان در رابطه با هدف‌های رفتاری برنامه آموزشی است.

- **محیط یادگیری:** منظور ساختار کلاس درس است که تدریس معلم و یادگیری کودکان را ممکن می‌کند. این بخش شامل قسمت‌های زیر است: چگونه معلمان بخش‌های رغبت را در کلاس ایجاد و از آن نگهداری می‌کنند، چگونه جدول‌های زمانی را تعیین و تثبیت می‌کنند، چگونه زمان فعالیت اختیاری و زمان فعالیت‌های مربوط به گروه‌های کوچک و بزرگ کلاس را هماهنگ می‌کنند و چگونه جامعه کوچکی برای کلاس می‌آفرینند که در آن کودکان یاد بگیرند با یکدیگر مدارا کنند و اختلافات خود را صلح‌جویانه حل کنند.

- **آنچه کودکان یاد می‌گیرند:** این بخش شامل مجموعه دانشی است که استانداردهای ملی و ایالتی (امریکا)^۳ تعیین کرده‌اند و نیز گزارش‌های پژوهشی در شش زمینه، شامل سوادآموزی، ریاضی، مطالعات اجتماعی، هنرها و فناوری و مهارت‌های فرایندی^۴ که کودکان برای یادگیری این مطالب نیاز دارند. در این بخش نشان می‌دهیم کودکان چگونه محتوای آموزش مورد نظر و مهارت‌ها را در خلال تجربه‌های روزانه یاد می‌گیرند.

- **نقش معلم:** چگونه مشاهدات دقیق کودکان توسط معلمان به ایجاد راهبردهای^۵ آموزشی متنوعی منجر می‌شود که موجب هدایت یادگیری کودکان می‌شود. ما شرح می‌دهیم که مربیان چگونه در بخش‌های رغبت و نیز هنگامی که کودکان در حال مطالعه هستند، با آنها تعامل کنند. همچنین برای ارزشیابی کودکان رویکرد نظام‌مندی^۶ را پیشنهاد می‌کنیم که مربیان را قادر می‌سازد برای آموزش هریک از کودکان و نیز برای آموزش گروه برنامه‌ریزی کنند.

- **نقش خانواده:** مزیت‌های رابطه‌ای رشدیابنده با هریک از خانواده‌ها و کار مشترک با آنها برای مناسب‌ترین میزان رشد و یادگیری کودکان در اینجا توضیح داده شده است. برای این کار، لازم است خانواده‌ها را بشناسیم و مقدم آنها را به مرکز آموزشی گرامی بداریم و به طور منظم با آنها گفتگو و به موقعیت‌های سختی که گاهی برای آنها پیش می‌آید، توجه کنیم.

1. resiliency

2. unique

۳. استانداردها در هر کشوری قابل تدوین و تنظیم است و می‌تواند بر مبنای هدف‌ها و ایدئولوژی‌ها متغیر باشد. مهم بهره‌گیری از راه و روش‌های رسیدن به هدف‌ها و دستیابی به استانداردهاست. (مترجمان)

4. process skills

5. strategies

6. systematic

بخش ۲: بخش‌های رغبت (فصل‌های ۱۶-۶) در این بخش پنج مؤلفه مشروح بالا (که چارچوب آموزش این کتاب را تشکیل می‌دهند) برای هریک از یازده قسمت زیر به کار گرفته می‌شود: آجرک‌ها^۱، بازی نمایشی^۲، اسباب‌بازی‌ها و سرگرمی‌ها^۳، هنر، کتابخانه، بخش اکتشاف^۴، موسیقی و حرکات موزون، آشپزی، آب‌بازی و شن‌بازی، رایانه‌ها، فعالیت در فضای باز. برای موضوع‌های بالا، مطالبی را شرح داده‌ایم که به نیازهای رشدی پاسخ می‌دهند و برای تقویت یادگیری و یاددهی در هریک از این بخش‌های رغبت لازم‌اند. ما بین پنجاه هدف رفتاری برنامه آموزشی و محتوای مطالب آموزش رسمی ارتباط ایجاد کرده‌ایم و بنابراین در اینکه مربیان چگونه یادگیری کودکان را هدایت و چگونه آن را ارزشیابی کنند، تجربیات خود را با آنها به شراکت گذاشته‌ایم. در انتهای هر فصل، نامه‌ای به خانواده‌ها نوشته و در آن شرح داده‌ایم چگونه می‌توانند از یادگیری کودک خود در مدرسه و منزل پشتیبانی و به آن کمک کنند.

در خلال مطالب کتاب، دو معلم فرضی با نام‌های خانم تورانی و خانم احمدی در نظر گرفته شده است که با یک گروه هیجده نفره کودکان کار می‌کنند. به این طریق، به شکلی زنده، مثال‌هایی را به شما نشان داده‌ایم. در واقع، این گروه که نام «کلاس ما» را به آنها داده‌ایم، راهبردهای یاددهی را به صورت زنده برای شما نمایش می‌دهند.

با برنامه آموزشی دمساز شوید

کتاب برنامه آموزش خلاق طراحی کلی است برای اینکه بتوانید یک برنامه مناسب رشدی را برای پیش دبستانی‌ها، طراحی کنید. چگونگی تأثیر این کتاب در کمک به کودکان، برای کسب قابلیت‌های اجتماعی^۵ و مهارت‌های لازم برای موفقیت به عنوان یک یادگیرنده به طور مشروح و مستند در کتاب شرح داده شده است. نتایج مثبت هنگامی به خوبی حاصل می‌شوند که این برنامه آموزشی همان گونه که طرح شده است اجرا شود. توجه کنید که این برنامه آموزشی مانند یک طرح مهندسی روی کاغذ است. شما باید از این طرح، طبق برداشت و شرایط خودتان، برای ساختن برنامه خود استفاده کنید. برنامه‌هایی که براساس برنامه آموزش خلاق ساخته شده است مانند یکدیگر نیستند. باید علائق و روش یاددهی خود و نیز اطلاعات مربوط به دانش آموزان و خانواده آنها را در برنامه آموزشی بگنجانید. آنچه در تمام این برنامه‌ها مشترک و ثابت است، فلسفه کار و چارچوب تصمیم‌گیری و پنج مؤلفه مهم گفته شده و تمرکز روی بخش‌های رغبت است. باید با برنامه آموزشی دمساز شوید. برای به اجرا درآوردن هر برنامه آموزشی نخستین الزام تعهد به فهم درست آن برنامه و یادگیری تمامی اجزا و ابعاد آن است و سپس به کارگیری باید‌ها و نباید‌های آن در هدایت تصمیم‌گیری‌های روزانه در اولویت بعدی است. این کتاب تصویر جامعی از برنامه‌ای با کیفیت خوب و نیز راهبردهایی برای به کار گرفتن آن به شما ارائه می‌دهد تا بتوانید آموزش را با شور و نشاط به کلاس خود ببرید. امیدواریم از برنامه آموزش خلاق استفاده کنید تا کلاس درسی را ایجاد کنید که در آن کارآمدی تدریس شما بیشتر باشد و کودکان شما بتوانند به حداکثر میزان شکوفایی خود برسند.